

ZMIERENIE A NÁDEJ (Kol 1,20–29)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Kol 1,20–29; Ef 5,27; Ef 3,17; Rim 8,18; Ef 1,7–10; Ef 3,3–6; Prís 14,12

ÚVODNÝ TEXT

Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil za nás hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou. (2Kor 5,21)

Pavol pokračuje v téme zmierenia, ktorú tak jasne zdôraznil v Kol 1,20 (pozri 8. lekcii, štvrtok). Kým tam opísal kozmický rozsah zmierenia, teraz sa sústreďí na osobný rozmer tohto Božieho aktu. Svojou smrťou na kríži Ježiš dosiahol zmierenie pre všetkých a všetko, najmä pre ľudské bytosti, ktoré boli pre hriech odcudzené od Božieho života, teraz však môžu byť s Ním zmierené prostredníctvom viery.

Tento týždeň sa budeme venovať procesu individuálneho zmierenia. Rovnako ako v kozmickej rozsahu, aj na osobnej rovine sa zmierenie uskutočňuje prostredníctvom Kristovej smrti. Na individuálnej úrovni kríž rozhodne nie je nejakým pasívnym symbolom. Naopak, stáva sa aktívnou realitou, pričom Božia láska premieňa ľudí, keď počúvajú evanjelium a prijímajú Krista, nádej slávy (Kol 1,27).

Pavol tiež hovorí, že Božie slovo prináša „tajomstvo ukryté od vekov a od pokolení, ale teraz zjavené jeho svätým“ (Kol 1,26). Čo je toto tajomstvo a čo všetko predstavuje – pre jednotlivca a pre vesmír? Ako toto „tajomstvo“ súvisí s evanjeliom, ktoré Pavol tak vášnivo hlásal?

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii budeme pokračovať v štúdiu 1. kapitoly Listu Kolosanom. Zameriame sa na osobný rozmer zmierenia, ktoré Kristus uskutočnil svojou smrťou na kríži. Budeme sa zaoberať tým, ako sa z ľudí odcudzených Bohu stávajú prostredníctvom viery svätí a bezúhonní. Preskúmame tiež, čo znamená tajomstvo „Kristus vo vás – nádej slávy“.

- Kol 1,21.22: Zmierenie s Bohom prostredníctvom Kristovej smrti (nedeľa)
- Kol 1,21–23: Dôležitosť vytrvalosti a pevného zakotvenia vo viere (pondelok)
- Kol 1,24–26: Pavlova služba a Boží večný plán (utorok)
- Kol 1,25–27: Božie *tajomstvo*: „Kristus vo vás – nádej slávy“ (streda)
- Kol 1,28.29: Cieľ Pavlovej služby: priviesť každého k dokonalosti v Kristovi (štvrtok)

ZMIERENIE S BOHOM

²¹Aj vás, ktorí ste kedysi boli odcudzení a nepriateľskí k Bohu svojím zmýšľaním a zlými skutkami, ²²teraz s ním zmieril, keď vo svojom pozemskom tele podstúpil smrť, aby vás postavil pred Božiu tvár svätých, nepoškvrnených a bezúhonných. (Kol 1,21.22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo má Pavol na mysli, keď v úvodnom texte (Kol 1,21.22) hovorí o „odcudzení“ a „nepriateľstve“? Aký je podľa neho očakávaný konečný výsledok Kristovej smrti (pozri aj Ef 5,27)?

Pavol veľmi často opisuje temný obraz ľudstva, ktoré je oddelené od Kristovej spravodlivosti. A ani dnes, po takmer dvetisíc rokoch, by nebolo múdre tomuto opisu protirečiť. Niektorí raz povedal, že jedinou kresťanskou náukou, ktorú netreba brať vierou, je skazenosť ľudstva.

Odkedy sa však zjavil hriech, Boh sa ujal iniciatívy, aby nás, bez ohľadu na našu skazenosť, zmieril so sebou. Boh teda už od začiatku pracoval na riešení problému hriechu. A to aj keď jediným riešením bola Jeho vlastná smrť na kríži.

V Edene zavolať na Adama, svoje majstrovské dielo stvorenia: „Kde si?“ (1Moj 3,9) A aj dnes pokračuje v hľadaní svojej jedinej stratenej ovečky – nás. Hľadá každého z nás individuálne. Má dokonalý plán, ako nás osloviť, pričom uplatňuje prvé evanjeliové zaslúbenie z 1Moj 3,15 tým, že medzi nás a satana vkladá nepriateľstvo.

O evanjeliu sa často tak veľmi diskutuje a teoretizuje, až sa môže zdať, že nemá pre život v dvadsiatom prvom storočí takmer žiadny zmysel. V skutočnosti je však evanjelium jednoduché, jasné a pochopiteľné.

Evanjelium pozostáva z troch častí:

- (1) Pretože nemôžeme urobiť nič pre svoju záchranu, Ježiš prišiel a zomrel za naše hriechy (pozri Rim 5,6–8).
- (2) Keď prostredníctvom viery, pokánia a krstu prijímame Jeho smrť ako našu vlastnú, sme ospravedlnení a oslobodení od odsúdenia za hriech (pozri Rim 5,9–11; Rim 6,6.7).
- (3) Život, ktorý teraz žijeme, je výsledkom toho, že sme spojení s Kristom, prežívame Jeho pretvárajúcu moc a Jeho život v nás (2Kor 5,17–21; Gal 2,20).

Nemusí ísť nevyhnutne o tri samostatné kroky alebo udalostí. Môžu sa odohrať naraz, hneď ako sme pripravení prijať Ježiša do svojho života. A môžu sa obnovovať dennodenne, keď sa Mu každé ráno odovzdávame. Bez ohľadu na to, ako každý z nás zažil Kristovo spasiteľné dielo vo svojom živote, základ vždy spočíva na Ježišovej smrti. K nej sa musíme vždy znova vracat.

APLIKÁCIA

- **Keď sa pozrieš na seba, na svoju povahu a na svoje najvnútornejšie bytie, čo ti tento pohľad hovorí o tom, ako veľmi potrebuješ Kristovu obeť?**

VYTRVAJTE VO VIERE

²¹Aj vás, ktorí ste kedysi boli odcudzení a nepriateľskí k Bohu svojím zmýšľaním a zlými skutkami, ²²teraz s ním zmieril, keď vo svojom pozemskom tele podstúpil smrť, aby vás postavil pred Božiu tvár svätých, nepoškvrnených a bezúhonných, ²³ak totiž vytrváte pevní a stáli vo viere, ak sa neodkloníte od nádeje evanjelia, ktoré ste počuli a ktoré sa hlása všetkému tvorstvu pod nebom. Ja, Pavol, som sa stal jeho služobníkom. (Kol 1,21–23)

Čo má podľa teba Pavol v úvodnom texte (Kol 1,23) na mysli, keď hovorí, aby sme vytrvali „pevní a stáli“ vo viere? (Pozri aj Kol 2,5 a Ef 3,17.)

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

V gréčtine existujú štyri rôzne spôsoby vyjadrenia podmienky „ak“, pričom každé má určité odtienky. Tá, ktorou sa začína Kol 1,23, predpokladá, že podmienka je splnená. Pavol teda povzbudzuje Kolosanov myšlienkou, že skutočne *vytrvajú* vo viere. V nasledujúcich veršoch Pavol vyjadruje, že už videl dôkazy o pevnosti ich viery (Kol 2,5). Napriek tomu je ich nádej stále podmienená vytrvalosťou na ceste viery, ktorou sa vydali.

Myšlienka *zotrúvania* vychádza z gréckeho slova (*epimenó*; „zostávať“, „neprestávať“, „pokračovať“) preloženého ako „vytrváte“ (Kol 1,23). Rovnaké slovo sa vyskytuje aj pri opise konania zákonníkov a s farizejov, ktorí „neprestávali“ požadovať od Ježiša odpoveď, čo majú urobiť so ženou prichytenou pri cudzoložstve (Ján 8,7). Aj v situácii, keď Peter „neprestával“ klopať na dvere po tom, čo slúžka Rodé spoznala jeho hlas, ale nechala ich zamknuté a vbehla dnu, aby to oznámila ostatným (Sk 12,16). Používa ho aj Pavol, ktorý povzbudzuje Timoteja, aby „bol vytrvalý“ v dodržiavaní pokynov týkajúcich sa učenia i praktického života (1Tim 4,16). Význam tohto slova v Kol 1,23 je podobný, až na to, že sa vzťahuje na veriacich vo všeobecnosti.

Ako uvidíme budúci týždeň, Pavol sa obáva, že Kolosania by sa mohli začať usilovať o ľudské cesty spásy namiesto toho, aby sa pevne držali nádeje, ktorú ponúka evanjelium (pozri napríklad Kol 2,8.20–22). Slovo „stáli“ (gr. doslova „neochvejní“, „založení“) označuje položenie pevného základu viery a lásky, ktorý stojí na Božom slove (pozri Mat 7,25; Ef 2,20 a 3,17).

S touto myšlienkou súvisí aj grécke slovo preložené ako „pevní“, ktoré odkazuje na pevnú stavbu a v širšom zmysle na kresťanov, ktorí sa *nedajú odkloniť od nádeje evanjelia* (Kol 1,23). To isté slovo je použité v 1Kor 15,58, „budte pevní, neochvejní, budte stále horlivejší v Pánovom diele, veď viete, že vaša námaha nie je márna v Pánovi“.

Na rozdiel od populárneho názoru „raz spasený, navždy spasený“ Pavol hovorí niečo úplne iné.

- **Akú máš skúsenosť s každodenným zotrúvaním vo viere a jej prejavovaním v tvojom živote? Prečo sa musíme vždy znova vedome rozhodnúť konať na základe viery? Čo sa stane, ak to neurobíme?**

APLIKÁCIA

VEČNÝ BOŽÍ PLÁN

²⁴Teraz sa radujem, že za vás trpím a dopĺňam vo svojom tele, čo chýba Kristovým utrpeniam pre dobro jeho tela, ktorým je Cirkev. ²⁵Ja som sa stal jej služobníkom v súlade s Božím plánom, ktorý mi bol zverený pre vás, aby som takto naplnil Božie slovo, ²⁶tajomstvo ukryté od vekov a od pokolení, ale teraz zjavené jeho svätým. (Kol 1,24–26)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo hovorí Pavol v úvodnom texte (Kol 1,24–26) o svojom utrpení pre Krista?

Hoci Pavol písal Kolosanom počas domáceho väzenia v Ríme, jeho najväčšie utrpenie pramenilo pravdepodobne z toho, že nemohol intenzívne pokračovať vo svojom misijnom diele. Nemohol cestovať z miesta na miesto a nemohol kázať v domoch, ako to robil predtým (Sk 20,20). Tieto jeho „utrpenia“ („súženia“), pred ktorými Kristus vopred varoval (Mat 24,9; Ján 16,33), „sa nedajú ani porovnať s budúcou slávou, ktorá sa má na nás zjaviť“ (Rim 8,18). Pavol teda vníma svoje „utrpenia“ nie individuálne, ale v širšom kontexte. Tak ako keď písal kresťanom vo Filipách, tak sa aj teraz, keď píše Kolosanom, raduje zo svojich utrpení, ktoré sú pre ich dobro (Kol 1,24).

Hoci je Pavol vo väzení, „Božie slovo nie je spútané“ (2Tim 2,9). Počas tohto väzenia vznikli listy Filipanom, Efezanom a Filemonovi. Po prepustení ho Boh inšpiroval na napísanie dôležitých rád, ktoré sa nachádzajú v 1. Timotejovej a Títovi. Potom, počas svojho posledného uväznenia v rímskom väzení, napísal 2. Timotejovi. Stručne povedané, tieto posledné roky poskytli Pavlovi príležitosť napísať významnú časť Novej zmluvy (s veľkou pravdepodobnosťou sem môžeme zahrnúť aj List Hebrejom).

Večný Boží plán toto všetko – a ešte oveľa viac – predvídal. Grécke slovo, ktoré Pavol používa v Kol 1,25 a všeobecne sa prekladá ako „správcovstvo“ („domo-správa“ Roh.), je *oikonomia*. Jeho význam sa vzťahuje výhradne (napríklad v 1Tim 1,4) na „Boží spôsob usporiadania vecí“ (JOHNSON L. T., *The First and Second Letters to Timothy*. New York: Doubleday, 2001, s. 164). Týka sa to aj Pavlovho apoštolstva. V širšom zmysle však zahŕňa všetky opatrenia, ktoré Boh urobil v pláne spasenia. Služba Pavla, ostatných apoštolov a dokonca aj prorokov Starej zmluvy (Ef 2,20; 3,5), vrátane Mojžiša, mala za cieľ „naplniť Božie slovo“ (Kol 1,25). To všetko v súvislosti s Božím plánom.

Na túto tému sa bližšie pozrieme v zajtrajšej časti. Na tomto mieste je však užitočné poznamenať, že Pavol vnímal svoju službu len ako malú súčasť oveľa väčšieho, dlhodobého Božieho plánu, ktorý sa začal uskutočňovať „od založenia sveta“ (Mat 13,35; Ef 1,4).

APLIKÁCIA

- **Zamysli sa nad svojím vlastným životom. Ako môžu tvoje rozhodnutia (veľké aj malé) zapadať do veľkého Božieho plánu? Môžeme dopredu vedieť, či je naše konkrétne rozhodnutie naozaj „malé“? Ako sa môže neskôr ukázať, že išlo o dôležité rozhodnutie, ktoré malo vážne následky?**

ODHALENIE BOŽIEHO TAJOMSTVA

²⁵Ja som sa stal jej služobníkom v súlade s Božím plánom, ktorý mi bol zverený pre vás, aby som takto naplnil Božie slovo, ²⁶tajomstvo ukryté od vekov a od pokolení, ale teraz zjavené jeho svätým. ²⁷Im chcel Boh dať poznať, aké je bohatstvo slávy tohto tajomstva medzi pohanmi. Ním je Kristus vo vás – nádej slávy. (Kol 1,25–27)

Pavol v úvodnom texte (Kol 1,25–27) dvakrát hovorí o „tajomstve“. O aké tajomstvo ide?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Na inom mieste Pavol zmieňuje „múdrost“ skrytú v Božom tajomstve, ktorú „pred vekmi vopred určil nám na slávu“ (1Kor 2,7) a zjavil prostredníctvom plánu spasenia. Peter hovorí o tejto pravde ako o niečom, čo hľadali a skúmali proroci a na ktorú „túžia hľadiť anjeli“ (1Pet 1,10–12). Bolo vyhliadnuté „ešte pred stvorením sveta“ (1Pet 1,20) a „po večné časy zahalené mlčaním“ (Rim 16,25). Avšak prostredníctvom života, smrti a zmŕtvychvstania Krista bolo toto tajomstvo odhalené (2Kor 3,14).

Ako nasledujúce odkazy na Božie tajomstvo osvetľujú rôzne aspekty plánu spásy?

Ef 1,7–10

Ef 3,3–6

Nakoniec sa „všetko“ v nebi a na zemi spojí do úplnej jednoty v Kristovi. Práve na to sa zameriavala aj Kristova modlitba v Jánovi 17. Ako sa to presne stane, bolo tajomstvom, ktoré sa teraz zjavilo prostredníctvom evanjelia.

Po celú večnosť budeme skúmať, prečo nás Boh tak miluje, že dal Ježiša, neo-ceniteľný poklad nebies, za našu spásu. Dnes však už vieme, že Kristus, „za všetkých zomrel preto, aby tí, čo žijú, nežili už viac sebe, ale tomu, ktorý za nich zomrel a bol vzkriesený“ (2Kor 5,15). A tak všetci, ktorí veria v Krista, Židia aj pohania, majú prostredníctvom evanjelia rovnaký podiel na Božích zaslúbeniach a boli spojení do jedného tela, cirkvi.

Výrok „Kristus vo vás“ (Kol 1,27) sa vzťahuje na Kristovo prebývanie v srdci človeka prostredníctvom viery (Ef 3,17; porovnaj Gal 2,20). Toto duchovné spojenie s Kristom spôsobuje, že nás Boh už teraz „uviedol na nebeský trón v Kristovi“ (Ef 2,6) a môžeme tak už teraz okúšať „moc budúceho veku“ (Heb 6,5). Prostredníctvom prítomnosti v našich životoch nás Kristus už začína spájať s nebom. Je to evanjelium pôsobiace v srdciach veriacich, ktoré nás urobilo „účastnými na podiele svätých vo svetle“ (Kol 1,12).

- **Tajomstvo, ktoré bolo kedysi skryté, je dnes zjavené: „Kristus vo vás – nádej slávy.“ Ako Kristova prítomnosť v tvojom srdci ovplyvňuje tvoj spôsob života, lásku k druhým a tvoje vzťahy – najmä k tým, ktorí sú odlišní?**

APLIKÁCIA

MOC EVANJELIA

²⁸Ktorého my zvestujeme upravujúc každého človeka k rozumnosti a učiac každého človeka vo všetkej múdrosti, aby sme predstavili každého človeka dokonalého v Kristu Ježišovi, ²⁹a tým cieľom aj úsilne pracujem zápasiac podľa jeho pôsobenia, ktoré pôsobí vo mne v moci. (Kol 1,28.29; Roh.)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Na čo sa Pavol zameriava v úvodnom texte (Kol 1,28.29)? Aký význam má trojnásobné opakovanie spojenia „každý človek“?

Pavlovo kázanie sa zameriavalo na Krista a na Jeho ukrižovanie (1Kor 1,23). Podľa Ef 5,27 je zmyslom Kristovej obete, „aby si pripravil Cirkev slávnú, na ktorej niet poškvŕny ani vrásky, ani nič podobné, aby bola svätá a bez poškvŕny“. Cieľom Pavlovho kázania evanjelia je, „aby sme každého človeka predviedli pred Boha ako dokonalého v Kristovi“ (Kol 1,28). Robí to učením a varovaním. Ohlasuje rôzne body kresťanského učenia a spôsobu života (2Tes 2,15; 1Tim 4,11; 1Tim 5,7; Tít 1,9) a varuje pred následkami odmietnutia evanjelia a pred nebezpečenstvom falošných učiteľov (Sk 20,29–31; Rim 16,17).

Takto rastieme a stávame sa zrelými kresťanmi: prijímame učenie a dbáme na varovania Písma. Zrelosť je dôležitý koncept. Rodičia novorodenca oslavujú každý míľnik – prvé slovo, prvý krok alebo prvá kresba. Ktorý rodič by nebol znepokojený, keby jeho dieťa po niekoľkých rokoch stále nevedelo chodiť alebo rozprávať? Rast a vývoj sú normálne a očakávané. To isté platí aj pre kresťanský život.

Grécke slovo preložené ako „dokonalý“ (*teleios*) znamená zrelý, vyspelý, dokonalý alebo bezchybný. Prostredníctvom procesu kresťanského rastu si živo uvedomujeme hĺbku Božieho zákona a to, že Jeho požiadavky sú „bez medzí“ (Ž 119,96). Chápeme, že sa vzťahuje na „túžby a úmysly srdca“ (Heb 4,12).

Potrebujeme však byť opatrní, a preto Pavol používa sloveso „napomínáme“ (Kol 1,28). Cesta, ktorá „sa človeku vidí ako správna“, sa napokon ukáže ako „cesta k smrti“ (Prísľ 14,12). Duchovné rozlišovanie pochádza z Duchom vedeného poznania Božieho slova. Falošné učenia zvyčajne obsahujú určitú časť pravdy, ale buď pridávajú, alebo uberajú niečo z toho, čo hovorí Biblia (pozri Iz 8,20). Tieto falošné učenia často uspejú, ak ľudia priamo pochybujú o Božom slove, alebo aspoň spochybňujú jeho relevantnosť alebo uplatniteľnosť v dnešnej dobe. Musíme byť múdri ako hady, ale neškodní ako holubice, ak chceme odlíšiť skutočné pravdy Písma od bludov.

APLIKÁCIA

- **Čo znamená byť „dokonalý v Kristovi“ (Kol 1,28)? Ako nám pochopenie toho, čo pre nás Ježiš vykonal na kríži, pomáha pochopiť, čo znamená byť „dokonalý v Kristovi“?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Nemáme nijakú vlastnú spravodlivosť, ktorou by sme mohli obstať pred požiadavkami Božieho zákona. Kristus nám však pripravil východisko. ... Ak sa mu odovzdáš a prijmeš ho ako svojho Spasiteľa, bude ťa za svoje zásluhy pokladať za spravodlivého bez ohľadu na hriešnosť tvojho života. Namiesto tvojho charakteru bude pred Bohom Kristov charakter a Boh ťa prijme tak, akoby si nikdy nebol zhešil. Ale to nie je všetko. Kristus mení aj tvoje srdce, v ktorom prebýva vierou. Toto spojenie s Kristom máš udržiavať nielen vierou, ale aj tým, že mu odovzdáš svoju vôľu. Dokiaľ to budeš robiť, on bude v tebe pôsobiť a ty budeš chcieť a skutočne aj konať podľa svojej dobrej vôle. ... Nemáme sa teda čím chváliť. Nemáme nijaký dôvod, aby sme sa vyvyšovali. Jediným základom našej nádeje je Kristova spravodlivosť, ktorá je nám pripočítaná a spravodlivosť, ktorú Duch Svätý pôsobí v nás i naším prostredníctvom.“ (SC 62.63; CK 42.43)

„Svetlo, ktoré mi bolo dané, bolo také silné, že mnohí od nás odišli a venovali pozornosť zvodným duchom a démonickým doktrínam. Pán si želá, aby každá duša, ktorá tvrdí, že verí pravde, mala rozumové poznanie toho, čo je pravda.“ (Ev 363)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečítajte si znova úvodný text: „Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil za nás hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou.“ (2Kor 5,21) Čo to znamená? Čo znamená, že Kristus sa stal za nás hriechom? Ako by nám to malo pomôcť pochopiť zástupnú povahu kríža? Ako sa v Kristovi môžeme stať „Božou spravodlivosťou“?
2. Zamyslite sa nad konceptom opísaným výrazom „raz spasený, navždy spasený“ (ide o presvedčenie, že človek, ktorý úprimne prijal Krista a bol spasený, už nikdy nemôže stratiť svoje spasenie bez ohľadu na to, čo urobí potom), ktorému verí mnoho kresťanov. Prečo sme presvedčení, že ide o falošnú náuku? Aké zjavné nebezpečenstvá predstavuje pre niekoho, kto jej verí? Ako môžeme mať istotu spasenia, aj keď spomenutý koncept odmietame?
3. Ste vo svojej viere „pevní a stáli“ (Kol 1,23)? Ako dobre viete, čomu veríte a prečo tomu veríte? Čo môžete urobiť, aby ste lepšie vedeli, čomu veríte? Prečo je dôležité, aby sme boli „pevní a stáli“ vo viere?